Vypsané odkazy k *Pracovnímu sešitu*

1.–7. ŘÍJNA

POKLADY Z BOŽÍHO SLOVA | JAN 9, 10

Ježíš pečuje o svoje ovce

***nwtsty* multimédia**
Ovčinec

Ovčinec bylo ohrazené místo, kde byly ovce chráněny před zloději a dravými zvířaty. Pastýři tam svá stáda přiváděli na noc. V biblických dobách měly ovčince různou velikost a tvar, byly nezastřešené a často měly kamenné zdi pouze s jedním otvorem. (4Mo 32:16; 1Sa 24:3; Sef 2:6) Jan se zmiňuje o tom, že se do ovčince chodilo „dveřmi“, které hlídal „vrátný“. (Jan 10:1, 3) Ve společném ovčinci mohlo být víc stád, na která během noci vrátný dohlížel. Ráno pak pastýřům otevřel dveře. Každý pastýř shromáždil své stádo tak, že na ovce zavolal, ty rozpoznaly jeho hlas a následovaly ho. (Jan 10:3–5) Ježíš se o tomto zvyku zmínil, aby ukázal, jak se stará o své učedníky. (Jan 10:7–14)

***nwtsty* studijní poznámka k Jan 10:16**

přivést: Nebo „vést“. Použité řecké sloveso *ago* může podle kontextu znamenat „přivést“ nebo „vést“. V jednom řeckém rukopisu z období kolem roku 200 n. l. je na tomto místě použité příbuzné řecké slovo (*synago*), které se často překládá jako „shromáždit“. Ježíš jako znamenitý pastýř shromažďuje, vede, chrání a sytí ovce, které patří **do tohoto ovčince** (v Lk 12:32 se o nich píše jako o „malém stádu“), a také své **jiné ovce**. Společně tvoří **jedno stádo**, které vede **jeden pastýř**. Tento slovní obraz poukazuje na jednotu mezi Ježíšovými následovníky.

Hledání duchovních drahokamů

***nwtsty* studijní poznámka k Jan 9:38**

vzdal mu poctu: Nebo „poklonil se mu; padl před ním; prokázal mu čest“. Když řecké sloveso *proskyneo* vyjadřuje myšlenku uctívání boha nebo božstva, překládá se jako „uctívat“. (Mt 4:10; Lk 4:8) V tomto kontextu ale muž, který byl od narození slepý a kterého Ježíš uzdravil, považoval Ježíše za Božího zástupce a vzdal mu poctu. Nepovažoval ho za Boha nebo za nějaké božstvo, ale za předpovězeného „Syna člověka“, Mesiáše, který má moc od Boha. (Jan 9:35) Když se před Ježíšem poklonil, udělal to zřejmě podobným způsobem jako lidé, o kterých se píše v Hebrejských písmech. Ti se poklonili, když potkali proroka, krále nebo jiného Božího zástupce. (1Sa 25:23, 24; 2Sa 14:4–7; 1Kr 1:16; 2Kr 4:36, 37) Lidé mnohokrát vzdali Ježíšovi poctu, aby vyjádřili vděčnost za to, že byli svědky projevu Boží moci nebo toho, že Ježíš má Boží přízeň.

***nwtsty* studijní poznámka k Jan 10:22**

svátek zasvěcení: Hebrejský název tohoto svátku je Chanuka (*chanukkah*) a znamená „uvedení do úřadu; zasvěcení“. Trval osm dní. Začal se slavit 25. den měsíce kislevu, krátce před zimním slunovratem (viz *sgd*, 19. část), a Izraelité si během něj připomínali opětovné zasvěcení jeruzalémského chrámu v roce 165 př. n. l. Syrský král Antiochos IV. Epifanés v letech předtím dával najevo opovržení židovským Bohem Jehovou tím, že jeho chrám znesvěcoval. Například vystavěl oltář na velkém oltáři, kde se původně každý den předkládaly zápalné oběti. Dne 25. kislevu 168 př. n. l. Jehovův chrám naprosto znesvětil, když na oltáři obětoval prase a vývarem z jeho masa nechal celý chrám postříkat. Kromě toho spálil chrámové brány, zboural místnosti kněží a odnesl zlatý oltář, stůl na chléb vystavení a zlatý svícen. Potom Jehovův chrám zasvětil pohanskému bohu Diovi z Olympu. O dva roky později dobyl město a chrám Juda Makabejský. Chrám byl očištěn a 25. kislevu 165 př. n. l. znovu zasvěcen Jehovovi. Bylo to přesně tři roky potom, co

Antiochos předložil svoji odpornou oběť Diovi. Na oltáři se znovu začaly přinášet každodenní zápalné oběti Jehovovi. Nikde v Bibli není přímo řečeno, že Jehova pomohl Judovi Makabejskému k vítězství nebo že mu přikázal, aby chrám obnovil. Jehova nicméně použil muže z jiných národů, jako byl například perský král Kýros, aby vykonali jeho záměr související s čistým uctíváním. (Iz 45:1) Je tedy rozumné se domnívat, že Jehova mohl použít někoho ze svého lidu, aby vykonal jeho vůli. Z Bible vyplývá, že chrám musel stát a plnit svoji funkci, aby se splnila proroctví ohledně Mesiáše, jeho služby a oběti. Kromě toho Levité měli přinášet své oběti až do chvíle, kdy Mesiáš předložil větší oběť – svůj život ve prospěch lidstva. (Da 9:27; Jan 2:17; Heb 9:11–14) Kristovi následovníci nedostali pokyn svátek zasvěcení slavit. (Kol 2:16, 17) V Písmu ale není žádná zmínka o tom, že by Ježíš nebo jeho učedníci slavení tohoto svátku odsoudili.

8.–14. ŘÍJNA

POKLADY Z BOŽÍHO SLOVA | JAN 11, 12

Buď soucitný jako Ježíš

***nwtsty* studijní poznámky k Jan 11:24, 25**

Vím, že vstane: Marta si myslela, že Ježíš mluví o vzkříšení v budoucnosti, v posledním dnu. Její víra v toto vzkříšení byla obdivuhodná. Někteří náboženští vůdci, konkrétně saduceové, odmítali myšlenku, že k nějakému vzkříšení dojde, ačkoli to Písmo jasně říká. (Da 12:13; Mr 12:18) Farizeové byli zase přesvědčeni, že duše je nesmrtelná. Marta ale věděla, že Ježíš učí o naději na vzkříšení, a že dokonce některé lidi vzkřísil, i když ani jeden z nich nebyl mrtvý tak dlouho jako Lazar.

jsem vzkříšení a život: Díky Ježíšově smrti a vzkříšení můžou mrtví znovu žít. Jakmile byl Ježíš vzkříšen, Jehova mu dal moc nejenom křísit mrtvé, ale také dát věčný život. Ve Zj 1:18 se Ježíš označuje jako „ten živý“, kdo má „klíče smrti a hádu“. Ježíš je tedy nadějí živých i mrtvých. Slíbil, že otevře hroby a dá mrtvým znovu život, ať už svým spoluvládcům v nebi, nebo lidem na očištěné zemi, nad kterou bude vládnout jeho nebeské království. (Jan 5:28, 29; 2Pe 3:13)

***nwtsty* studijní poznámky k Jan 11:33–35**

pláčou: Nebo „křičí“. Řecké slovo překládané jako „plakat“ se často vztahuje na pláč, který je slyšet. Stejné sloveso je použité na Ježíše v situaci, kdy předpověděl zničení Jeruzaléma. (Lk 19:41)

zasténal ... a znepokojil se: Spojení těchto dvou slov v původním jazyce popisuje Ježíšovy silné emoce, které v této situaci prožíval. Řecké sloveso *embrimaomai* přeložené jako „zasténat“ obvykle označuje silný pocit, ale v tomto kontextu vyjadřuje to, že Ježíš byl natolik citově pohnutý, že zasténal. Řecké slovo *tarasso*, které se překládá jako „znepokojit se“, doslova znamená „rozrušení“. Podle jednoho učence v tomto kontextu znamená „způsobit někomu vnitřní rozrušení; vyvolat velkou bolest nebo žal“. Stejné sloveso je použité v Jan 13:21, kde popisuje Ježíšovu reakci při pomyšlení na to, že ho Jidáš zradí. (Viz studijní poznámka **„dal průchod slzám“** k Jan 11:35.)

v duchu: Řecké slovo *pneuma* je zde zjevně použito ve smyslu hnací síly, která vychází z obrazného srdce člověka a je příčinou toho, že člověk určitým způsobem jedná nebo mluví.

dal průchod slzám: Slovo, které je zde použité (*dakryo*), je slovesná forma řeckého podstatného jména překládaného jako „slzy“. Objevuje se také například v Lk 7:38; Sk 20:19, 31; Heb 5:7; Zj 7:17; 21:4. Zdá se, že zdůrazňuje spíš prolévání slz než hlasitý pláč. V Křesťanských řeckých písmech je toto řecké sloveso použité pouze na tomto místě. Liší se tedy od slovesa v Jan 11:33 (viz studijní poznámka), které po-

pisuje pláč Marie a Židů. Ježíš věděl, že Lazara vzkřísí, ale byl velmi smutný, když viděl, jak jeho milované přátele smrt Lazara zasáhla. Měl je moc rád a soucítil s nimi, a tak neskrýval slzy. Z této zprávy je jasně vidět, že Ježíš soucítí s těmi, kdo kvůli Adamovu hříchu přišli o svoje blízké.

Hledání duchovních drahokamů

***nwtsty* studijní poznámka k Jan 11:49**

velekněz: Dokud byl Izrael nezávislým národem, velekněz svou funkci zastával doživotně. (4Mo 35:25) Pod nadvládou Římanů ale mohli velekněze jmenovat i odvolat vládci ustanovení Římem. **Kaifáš** byl schopný diplomat, který zastával svůj úřad déle než kdokoli z jeho předchůdců. Byl jmenován kolem roku 18 n. l. a v tomto postavení zůstal asi do roku 36 n. l. Když Jan uvedl, že Kaifáš byl velekněz **v tom roce**, tedy v roce 33 n. l., měl zjevně na mysli, že jeho velekněžské období zahrnovalo i ten významný rok, kdy byl Ježíš popraven. (Viz *sgd*, 16. část, kde je vyznačena možná poloha Kaifášova domu.)

***nwtsty* studijní poznámky k Jan 12:42**

vládců: Použité řecké slovo přeložené jako „vládci“ se patrně vztahuje na členy Sanhedrinu, židovského nejvyššího soudu. Tento výraz je použitý i v Jan 3:1, kde se píše o Nikodémovi, který byl jeho členem.

vyhnáni ze synagógy: Nebo „exkomunikováni; zakázán vstup do synagogy“. Řecké přídavné jméno *aposynagogos* je použité kromě tohoto místa ještě v Jan 12:42 a 16:2. Když byl někdo vyloučený ze synagogy, druzí se mu vyhýbali a opovrhovali jím. Takové odříznutí od ostatních Židů mělo pro jeho rodinu vážné ekonomické důsledky. Synagogy, kde se lidé především vzdělávali, se také do určité míry využívaly pro zasedání místních soudů, které měly pravomoc ukládat tresty v podobě bičování a exkomunikace.

15.–21. ŘÍJNA

POKLADY Z BOŽÍHO SLOVA | JAN 13, 14

Ježíš nás učí být pokorní

***nwtsty* studijní poznámka k Jan 13:5**

učedníkům umývat nohy: Ve starověkém Izraeli byly nejčastější obuví sandály. Byla to v podstatě jenom podrážka připevněná řemínky k noze a kotníku, takže lidé si na prašných a blátivých cestách nevyhnutelně zašpinili nohy. Bylo proto běžné, že když host vstupoval do domu, sandály si zul a správný hostitel se postaral o to, aby mu někdo nohy umyl. V Bibli nacházíme o tomto zvyku hodně zmínek. (1Mo 18:4, 5; 24:32; 1Sa 25:41; Lk 7:37, 38, 44) Když Ježíš svým učedníkům umyl nohy, využil tohoto zvyku, aby je naučil něco o pokoře a o tom, že by měli jeden druhému sloužit.

***nwtsty* studijní poznámka k Jan 13:12–14**

máte: Nebo „jste povinni“. Použité řecké sloveso se často objevuje, když se mluví o financích, a v podstatě znamená „být někomu zavázán; dlužit někomu něco“. (Mt 18:28, 30, 34; Lk 16:5, 7) Na tomto a jiných místech je použité v širším smyslu a vyjadřuje myšlenku, že někdo má nějaký závazek nebo je povinný něco udělat. (1Ja 3:16; 4:11; 3Ja 8)

Hledání duchovních drahokamů

***nwtsty* studijní poznámka k Jan 14:6**

Jsem cesta a pravda a život: Ježíš je **cesta**, protože jenom prostřednictvím něho je možné přistupovat k Bohu v modlitbě. Je také „cestou“ k usmíření lidí s Bohem. (Jan 16:23; Ří 5:8) Ježíš je **pravda** v tom smyslu, že mluvil pravdu a žil v souladu s ní. Také splnil mnoho proroctví, která ukazují jeho klíčovou roli ve splnění Božího záměru. (Jan 1:14; Zj 19:10) Apoštol Pavel o těchto proroctvích neboli slibech napsal: „Staly se Ano [nebo splnily se] jeho prostřednictvím.“ (2Ko 1:20) Ježíš je **život**, protože svou obětí lidem umožnil získat „skutečný život“,

tedy „věčný život“. (1Ti 6:12, 19; Ef 1:7; 1Ja 1:7) „Životem“ se stane také pro miliony těch, kdo budou vzkříšeni s vyhlídkou na věčný život v ráji. (Jan 5:28, 29)

***nwtsty* studijní poznámka k Jan 14:12**

skutky větší než tyto: Ježíš neříká, že zázraky, které budou provádět jeho učedníci, budou větší než zázraky, které dělal on. Spíš pokorně uznává, že rozsah jejich kazatelské a vyučovací činnosti bude větší než jeho. Ježíšovi následovníci budou kázat na větším území, více lidem a déle než on. Z těchto slov jasně vyplývá, že očekával, že jeho následovníci budou v jeho práci pokračovat.

22.–28. ŘÍJNA

POKLADY Z BOŽÍHO SLOVA | JAN 15–17

„Nejste částí světa“

***nwtsty* studijní poznámka k Jan 15:19**

svět: V tomto kontextu řecké slovo *kosmos* označuje lidskou společnost odcizenou Bohu, tedy všechny lidi kromě Božích služebníků. Jan je jediný evangelista, který cituje Ježíšova slova, že jeho následovníci **nejsou částí světa**, že nepatří světu. Stejnou myšlenku Ježíš dvakrát vyjádřil, když se naposledy modlil se svými věrnými apoštoly. (Jan 17:14, 16)

***nwtsty* studijní poznámka k Jan 15:21**

kvůli mému jménu: V Bibli se výraz „jméno“ někdy používá pro označení člověka, který dané jméno má, jeho pověsti a všeho, co představuje. V případě Ježíše také označuje moc a postavení, které mu Otec dal. (Mt 28:18; Fil 2:9, 10; Heb 1:3, 4) Ježíš zde vysvětluje, proč lidé ve světě budou jednat **proti** jeho následovníkům: **protože neznají toho, kdo ho poslal**. Poznání Boha by jim pomohlo pochopit a uznat, co Ježíšovo jméno představuje. (Sk 4:12) Zahrnuje Ježíšovo postavení Bohem ustanoveného vládce, Krále králů, kterému by se všichni lidé měli v podřízenosti klanět, aby získali život. (Jan 17:3; Zj 19:11–16; Ža 2:7–12)

Hledání duchovních drahokamů

***nwtsty* studijní poznámky k Jan 17:21–23**

jedno: Nebo „v jednotě“. Ježíš se modlil, aby jeho praví následovníci byli „jedno“, aby jednotně spolupracovali a měli při tom stejný cíl. Měli napodobovat Ježíše a jeho Otce, kteří jsou „jedno“ – vzájemně spolupracují a jednotně smýšlejí. (Jan 17:22) V 1Ko 3:6–9 Pavel popisuje tento druh jednoty, který je mezi křesťanskými služebníky, když spolupracují jeden s druhým a s Bohem. (Viz 1Ko 3:8.)

zdokonaleni v jedno: Nebo „naprosto sjednoceni“. V tomto verši Ježíš spojuje dokonalou jednotu **s láskou** ze strany Otce. To je v souladu s Kol 3:14, kde se říká, že láska „je dokonalým poutem jednoty“. Tato dokonalá jednota je relativní. Neznamená, že mizí všechny rozdíly v osobnostech, jako jsou rozdílné schopnosti, zvyky nebo svědomí. Myslí se tím, že Ježíšovi následovníci jsou jednotní v tom, co dělají, čemu věří a co učí. (Ří 15:5, 6; 1Ko 1:10; Ef 4:3; Fil 1:27)

***nwtsty* studijní poznámka k Jan 17:24**

založením světa: Řecké slovo, které je zde přeložené jako „založení“, je v Heb 11:11 přeložené jako „otěhotnění“, a to v souvislosti se semenem neboli potomkem. Ve vyjádření „založení světa“ se zjevně vztahuje na narození dětí Adama a Evy. Ježíš spojuje „založení světa“ s Ábelem, tedy zjevně s prvním člověkem, který mohl být vykoupen, a s prvním člověkem, jehož jméno je „[napsáno] na svitku života od založení světa“. (Lk 11:50, 51; Zj 17:8) Tato slova, která Ježíš řekl svému Otci v modlitbě, také potvrzují, že dlouho před tím, než Adam s Evou zplodili prvního potomka, Bůh svého prvorozeného Syna **miloval**.

29. ŘÍJNA – 4. LISTOPADU

POKLADY Z BOŽÍHO SLOVA | JAN 18, 19

Ježíš „vydal svědectví o pravdě“

nwtsty studijní poznámky k Jan 18:37

vydal svědectví: Řecká slova, která se překládají jako „vydat svědectví“ (*martyreo*), „svědectví“ (*martyria*) a „svědek“ (*martys*), mají v Křesťanských řeckých písmech široký význam. Hlavní význam těchto výrazů je dosvědčit fakta na základě vlastní zkušenosti nebo znalosti. Můžou ale také vyjadřovat myšlenku „prohlásit; potvrdit; mluvit dobře o“. Ježíš nejenom dosvědčil a oznamoval pravdy, o kterých byl přesvědčený, ale také žil takovým způsobem, kterým potvrdil, že prorocká slova a sliby jeho Otce jsou pravdivé. (2Ko 1:20) Boží záměr, který souvisí s Královstvím a Mesiášem, byl do detailu předpovězen. Ježíš celým svým pozemským životem i obětní smrtí splnil všechna proroctví, která se ho týkala, včetně „stínů“ neboli předobrazů obsažených ve smlouvě Zákona. (Kol 2:16, 17; Heb 10:1) Můžeme tedy říct, že svými slovy a skutky Ježíš vydal svědectví o pravdě.

pravdě: Ježíš nemluvil o pravdě v obecném smyslu, ale o pravdě, která se týká Božího záměru. Klíčovou částí Božího záměru je, že Ježíš, „syn Davidův“, má postavení velekněze a krále Božího království. (Mt 1:1) Ježíš vysvětlil, že hlavním důvodem, proč se narodil jako člověk, žil na zemi a sloužil tu, bylo oznámit pravdu o Božím království. Podobné poselství oznámili andělé před Ježíšovým narozením a v době jeho narození v Betlémě v Judeji, ve městě, kde se narodil David. (Lk 1:32, 33; 2:10–14)

nwtsty studijní poznámka k Jan 18:38a

Co je pravda?: Pilát se podle všeho ptal na pravdu v obecném smyslu, ne na „pravdu“, o které Ježíš zrovna mluvil. (Jan 18:37) Kdyby jeho otázka byla upřímná, Ježíš by na ni určitě odpověděl. Pilát ale pravděpodobně položil řečnickou otázku, a to ve skeptickém nebo cynickém duchu, jako by říkal: „Pravda? Co to je? Nic takového neexistuje!“ Vlastně ani nečekal na odpověď a vyšel ven k Židům.

Hledání duchovních drahokamů

nwtsty studijní poznámka k Jan 19:30

vydal svého ducha: Nebo „vydechl; přestal dýchat“. Výraz „duch“ (řec. *pneuma*) zde může označovat „dech“ nebo „životní sílu“. Tuto myšlenku podporuje i použití řeckého slovesa *ekpneo* (dosl. „vydechnout“) v paralelních zprávách u Mr 15:37 a Lk 23:46, kde je přeložené jako „vydechl naposled“. Někteří odborníci si myslí, že použití řeckého výrazu, který je přeložen jako „vydal“, znamená, že Ježíš dobrovolně přestal bojovat o život, protože všechno bylo **dovršeno**. Ochotně „vylil svou duši právě na smrt“. (Iz 53:12; Jan 10:11)

nwtsty studijní poznámka k Jan 19:31

den toho Sabatu byl velký: Patnáctý nisan, den po Pesachu, byl vždycky sabat, ať už připadl na kterýkoli den v týdnu. (3Mo 23:5–7) Když se tento zvláštní sabat překrýval s běžným sabatem, který byl sedmým dnem židovského týdne a trval od západu slunce v pátek do západu slunce v sobotu, jednalo se o „velký“ sabat. Takový sabat nastal po dni Ježíšovy smrti, což byl pátek. V období od roku 29 do roku 35 připadl 14. nisan na pátek pouze v roce 33. Tato skutečnost tedy dokládá to, že Ježíš musel zemřít 14. nisanu 33.